ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Δεκεμβρίου 1985

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθμου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.971 – BP Kellogg)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(85/560/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962· πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως τα άρθρα 6 και 8,

την κοινοποίηση που υποβλήθηκε την 1η Ιουνίου 1983 από την BP International Limited και την MW Kellogg Company, όσον αφορά την από κοινού ανάπτυξη σχεδίου για την ανέγερση εγκαταστάσεων παραγωγής αμμωνίας,

τη δημοσίευση του ουσιώδους περιεχομένου της κοινοποίησης [2], σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η κοινοποίηση

(1) Την 1η Ιουνίου 1983, η BP International Limited και η MW Kellogg Company ζήτησαν από την Επιτροπή να χορηγήσει απαλλαγή, βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3, για ορισμένα σημεία της συμπράξεώς τους.

(2) Τα σημεία αυτά της συμπράξεως αφορούν την από κοινού ανάπτυξη ενός σχεδίου για την ανέγερση εγκαταστάσεων παραγωγής αμμωνίας.

Οι συμβαλλόμενοι

(3) Η BP International Limited (BP) είναι εταιρεία του ομίλου BP. Η κυριότερη δραστηριότητα της BP είναι η παραγωγή, διύλιση και εμπορία πετρελαίου. Στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της αυτής, η BP έχει αναλάβει τη διεξαγωγή έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα των καταλυτών. Η BP είναι επίσης παραγωγός αμμωνίας ήσσονος σημασίας. Η MW Kellogg Company (MWK) είναι σημαντικός σχεδιαστής και εργολάβος για εγκαταστάσεις επεξεργασίας στην Αμερική.

Το προϊόν και η σχετική αγορά

(4) Τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που επηρεάζονται από τις συμφωνίες είναι εγκαταστάσεις για την παραγωγή αμμωνίας, σχέδια για την ανέγερση τέτοιων εγκαταστάσεων, τεχνογνωσία (know-how) για τη λειτουργία, ανέγερση, σχεδιασμό και ανάπτυξη τέτοιων εγκαταστάσεων, και ο καταλύτης που χρησιμοποιείται στις εγκαταστάσεις αυτές.

(5) Ο σχεδιασμός των εγκαταστάσεων αμμωνίας βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη. Υπάρχει μεγάλος αριθμός σχεδιαστών και εργολάβων για τέτοιες μονάδες (τουλάχιστον δέκα πολύ γνωστές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων η MWK). Η MWK ήταν υπεύθυνη για τον σχεδιασμό του 20 % περίπου του σημερινού δυναμικού παραγωγής στη Δυτική Ευρώπη.

Τα συμφέροντα των μερών στην ανάπτυξη των εγκαταστάσεων αμμωνίας

(6) Στη διάρκεια της έρευνας και ανάπτυξης σχετικά με τους καταλύτες που χρησιμεύουν για τον καθαρισμό, η BP είχε ανακαλύψει ένα καταλύτη που θα μπορούσε ενδεχομένως να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή αμμωνίας και προέβη σε πολυετείς περαιτέρω έρευνες επ' αυτού. Η BP επιθυμεί να εκμεταλλευτεί τον καταλύτη αυτό τόσο στις δικές της εγκαταστάσεις όσο και σε εγκαταστάσεις που πρόκειται να πωληθούν σε άλλους παραγωγούς αμμωνίας. Ο καταλύτης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εμπορικό επίπεδο μέχρις ότου αναπτυχθεί μέθοδος για τη χρησιμοποίησή του, με τη συνεργασία του προσωπικού έρευνας και ανάπτυξης της BP. Η BP δεν διαθέτει πείρα όσον αφορά το σχεδιασμό, την ανέγερση και την εμπορική εκμετάλλευση σχεδίων για τέτοιες μεθόδους. Κατά συνέπεια, η BP αναζήτησε συνεταίρο. Η MWK διαθέτει ένα μικρό τμήμα για την ανάπτυξη μονάδων κατεργασίας, το οποίο δεν αναλαμβάνει τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με τους καταλύτες, αλλά το οποίο διατίθεται να συνεργάζεται με το προσωπικό έρευνας και ανάπτυξης της BP για την ανάπτυξη τέτοιας μεθόδου. Ως εκ τούτου, συμφώνησαν ως προς τα ακόλουθα σημεία.

Ε. Οι συμφωνίες

(7) Η BP και MWK συνεργάζονται για την ανάπτυξη σχεδίων σχετικά με την ανέγερση εγκαταστάσεων αμμωνίας, που θα χρησιμοποιούν τον καταλύτη της BP. Η συμφωνία για την από κοινού ανάπτυξη προ-

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 224 της 4. 9. 1986, σ. 2.

βλέπει ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος παραμένει κάτοχος της μέχρι τότε δικής του τεχνογνωσίας, κατέχει εξ' ολοκλήρου (εκτός των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που ισχύουν) την τεχνογνωσία που έχει αναπτυχθεί χωριστά από τον καθένα, και κατέχει την από κοινού αναπτυχθείσα τεχνογνωσία. Ο καθένας έχει αμετάκλητο και για όλο τον κόσμο μη αποκλειστικό δικαίωμα να χρησιμοποιεί και να μεταβιβάζει περαιτέρω τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας κοινής ιδιοκτησίας.

(8) Δυνάμει της συμφωνίας αυτής, η BP δέχεται τους ακόλουθους περιορισμούς:

8.1. να μην αποκαλύπτει πληροφορίες, σχετικά με τον καταλύτη, για άλλα σχέδια ανάπτυξης στον τομέα της παραγωγής αμμωνίας·

8.2. να μην προμηθεύει τον καταλύτη στη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας από κοινού ανάπτυξης σε άλλους, έκτος από τους πελάτες της MWK για τη νέα μέθοδο επεξεργασίας, τις εταιρείες του ομίλου BP ή τις εταιρείες που θα μπορούσαν να παρασκευάσουν τον καταλύτη, χωρίς τη συγκατάθεση της MWK (ο περιορισμός αυτός είναι το μέσο με το οποίο η BP παρέχει στην MWK περιορισμένο αποκλειστικό δικαίωμα να εκμεταλλεύεται οποιοδήποτε νέο σχέδιο)·

8.3. να καταβάλλει τις καλύτερες προσπάθειές της, χωρίς τούτο να σημαίνει απόλυτη υποχρέωση, ώστε όταν ανεγερθεί για τον όμιλο BP η πρώτη εμπορική μονάδα που χρησιμοποιεί τη νέα μέθοδο παραγωγής της αμμωνίας τότε ο όμιλος BP να χρησιμοποιεί την MWK σαν εργολάβο σχεδιαστή.

(9) Η MWK δέχεται τους ακόλουθους περιορισμούς:

9.1. να μην πραγματοποιεί ανεξάρτητα, ή σε συνεργασία με τρίτους ενδιαφερόμενους, άλλη έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα των καταλυτών για τη σύνθεση αμμωνίας με βάση το γραφίτη·

9.2. να μην πραγματοποιεί περαιτέρω δαπάνες για την ανάπτυξη άλλων μεθόδων παρασκευής αμμωνίας (εξαιρουμένων των μεθόδων στις οποίες χρησιμοποιείται ο παραδοσιακός καταλύτης με βάση το σίδηρο) χωρίς να ενημερώνει την BP (ο περιορισμός αυτός μαζί με τους επόμενους δύο, συνιστά τον τρόπο με τον οποίο η BP ειδοποιείται ότι θα μπορούσε να ασκήσει το δικαίωμά της να αναζητήσει άλλο συνεταίρο στην περίπτωση που η MWK δεν προωθεί ενεργά τη νέα μέθοδο επεξεργασίας)·

9.3. να μη διαθέτει στο εμπόριο καμία νέα μέθοδο επεξεργασίας της αμμωνίας στην οποία να χρησιμοποιούνται καταλύτες με βάση το σίδηρο, η οποία μέθοδος να μπορεί να είναι εμπορικά ελκυστικότερη από τη μέθοδο που χρησιμοποιεί τον καταλύτη της BP, χωρίς να ενημερώνει την BP·

9.4. να μην υποβάλλει προσφορές για εγκαταστάσεις συμφωνίας, εκτός αν προτείνει τη μέθοδο επεξεργασίας που έχει αναπτυχθεί από κοινού, χωρίς να ενημερώσει την BP.

(10) Η συμφωνία από κοινού ανάπτυξης περιέχει τις αρχές μιας συμφωνίας παροχής αδείας εκμετάλλευσης, βάσει της οποίας η MWK θα εκμεταλλεύεται τη μέθοδο επεξεργασίας μεταβιβάζοντας περαιτέρω το δικαίωμα χρησιμοποίησής της στους ιδιοκτήτες ή στους υπεύθυνους λειτουργίας των εγκαταστάσεων, και θα καταβάλλει στην BP ένα ποσοστό των δικαιωμάτων που λαμβάνει γι' αυτές τις άδειες εκμετάλλευσης. Η συμφωνία από κοινού ανάπτυξης περιέχει διατάξεις ως προς τα δικαιώματα της MWK τα οποία θα καθορίζονται σε συνάρτηση με την εξοικονόμηση κόστους που αναμένεται να προκύψει από τη χρήση του καταλύτη της BP στα σημερινά σχέδια εγκαταστάσεων.

(11) Η προβλεπόμενη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας από κοινού ανάπτυξης είναι περίπου 6 χρόνια· υπολογίζεται έτσι ώστε η συμφωνία να λήγει ένα χρόνο περίπου μετά την αρχή λειτουργίας των πρώτων εμπορικών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν τον καταλύτη (η διάρκεια ισχύος εκφράζεται με τον καθορισμό ορισμένου αριθμού χρόνων μετά τα διαδοχικά στάδια ανάπτυξης). Σε πολυποίκιλες περιπτώσεις προβλέπεται η πρόωρη καταγγελία της συμφωνίας, μεταξύ των οποίων περιπτώσεων συγκαταλεγονται η αποτυχία του προγράμματος ή η αναπτύξη, από την MWK, μιας ελκυστικότερης μεθόδου επεξεργασίας. Η συμφωνία παροχής αδείας εκμετάλλευσης πρόκειται να είναι δεκαπενταετούς ανανεούμενης διάρκειας.

Τα επιχειρήματα των συμβαλλομένων

(12) Τα συμβαλλόμενα μέρη πιστεύουν ότι η επιτυχής ανάπτυξη της μεθόδου επεξεργασίας θα αντιπροσωπεύει σημαντική τεχνολογική πρόοδο, με την οποία θα καταστεί δυνατή η ουσιαστική εξοικονόμηση ενεργείας η οποία, με τη σειρά της, θα οδηγήσει σε χαμηλότερες τιμές της αμμωνίας.

(13) Τα συμβαλλόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η BP και η MWK δεν είναι και είναι μάλλον απίθανο να γίνουν ανταγωνιστές μεταξύ τους.

(14) Υποστηρίζουν επίσης ότι η ανάπτυξη της μεθόδου επεξεργασίας απαιτεί την εισφορά σημαντικών πόρων εκ μέρους και των δύο, και απαιτεί την εκ μέρους της BP κοινοποίηση στην MWK των αποτελεσμάτων πολυετών και δαπανηρών προσπαθειών έρευνας.

Οι περιορισμοί, οι οποίοι κανονικά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης, είναι αναγκαίοι για να επιτελεσθεί η ανάπτυξη αυτή. Αν η MWK δεν δεχόταν τον περιορισμό που αναφέρεται στο σημείο 9.1, δεν θα αφιέρωνε επαρκείς πόρους για την από κοινού ανάπτυξη ούτε θα εξασφάλιζε ότι καμία άλλη επιχείρηση, με την οποία ενδέχεται να συνεργαστεί, δεν θα επωφεληθεί από τα αποτελέσματα της προγενέστερης έρευνας της BP. Οι περιορισμοί που αναφέρονται στα σημεία 9.2 έως 9.4 αποτελούν τους ελάχιστους αναγκαίους περιορισμούς για να μπορεί η BP να ασκεί επιλεκτικά το δικαίωμα της να εκμεταλλεύεται τη μέθοδο επεξεργασίας χωρίς την MWK, στην περίπτωση που η MWK δεν αναπτύσσει ή δεν εμπορεύεται ενεργά τη νέα μέθοδο επεξεργασίας. Οι περιορισμοί που αναφέρονται στο σημείο 8 αποτελούν τους ελάχιστους αναγκαίους περιορισμούς για να εξασφαλισθεί στην MWK μια επαρκής ανταπόδοση για την επιτυχή ανάπτυξη της μεθόδου, και ευθυγραμμίζονται με προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής, σχετικά με τα στοιχεία που μπορούν να τύχουν απαλλαγής σε τέτοιου είδους συνεργασίες.

Μετά τη δημοσίευση ανακοίνωσης σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή δεν έλαβε καμία παρατήρηση από ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

(15) α) Οι περιορισμοί που αναφέρονται στο σημεία 8 και 9, και ειδικότερα ο περιορισμός σχετικά με τη μη προμήθεια του καταλύτη από την BP και οι περιορισμοί σχετικά με την ανάπτυξη ή πώληση άλλων μεθόδων επεξεργασίας, από την MWK, εμπίπτουν στην απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1, εφόσον κατ' αυτόν τον τρόπο περιορίζεται η ελευθερία τους για τη λήψη εμπορικών αποφάσεων· στην περίπτωση που το προϊόν αναπτύσσεται επιτυχώς, οι περιορισμοί μπορεί να έχουν αξιοσημείωτες επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, επειδή η αμμωνία παράγεται στα περισσότερα από αυτά τα κράτη·

β) Η συμφωνία δεν απαλλάσσεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 418/85 της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης [1], δεδομένου ότι πολλές από τις ρήτρες της (βλέπε σημεία 8.2, 9.3 και 9.4) υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, επειδή προκαλούν περιορισμούς ως προς την εκμετάλλευση προϊόντων ή μεθόδων επεξεργασίας, που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο από κοινού ανάπτυξης εκ μέρους των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας, και που δεν καλύπτονται από τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του κανονισμού.

γ) Η επιτυχής ανάπτυξη της μεθόδου επεξεργασίας θα προωθήσει την τεχνική και οικονομική πρόοδο, ειδικώτερα την εξοικονόμηση ενεργείας, απο την οποία θα επωφεληθούν και οι καταναλωτές· οι προβλεπόμενοι περιορισμοί φαίνονται αναγκαίοι και λογικοί για το σκοπό αυτό, βάσει των προαναφερόμενων στο σημείο 14 λόγων, και οι επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν ουσιαστικούς ανταγωνιστές (βλέπε σημείο 5). Κατά συνέπεια μπορεί να εκδοθεί απόφαση δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3.

δ) Η προβλεπόμενη διάρκεια ισχύος της από κοινού ανάπτυξης είναι περίπου 6 χρόνια (βλέπε σημείο 11). Οι συμφωνίες κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή την 1η Ιουνίου 1983. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο, δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 και του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, να εκδοθεί απόφαση για επταετή περίοδο η οποία ισχύει από την ημερομηνία αυτή,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες για την περίοδο από 1ης Ιουνίου 1983 μέχρι 31 Μαΐου 1990, σχετικά με τη συμφωνία από κοινού ανάπτυξης και των συναφών συμφωνιών για την ανέγερση εργοστασίου παρασκευής αμμωνίας, που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή την 1η Ιουνίου 1983 από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναφέρονται στο άρθρο 2.

Άρθρο 2

Η πραρούσα απόφαση απεύθύνεται στις επιχειρήσεις:

1. BP International Limited,
   Britannic House,
   Moor Lane,
   London EC2Y 9BU,
   United Kingdom·

2. The MW Kellogg Company,
   3, Greenway Plaza East,
   Houston,
   Texas 77046,
   USA.

Βρυξέλλες, 2 Δεκεμβρίου 1985.

Για την Επιτροπή
Peter SUTHERLAND
Μέλος της Επιτροπής

[1] ΕΕ αριθ. L 53 της 22. 2. 1985, σ. 5.